

Asia: VN/36518/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne esitetyistä muutoksista

-

Lausuntonne esitetyistä vaikutusarvioista

-

Luovutuspäivärahaan esitetyt muutokset

Luovutuspäivärahaan esitetyt muutokset

Eläketurvakeskus kannattaa luonnoksessa ehdotettuja muutoksia luovutuspäivärahaan ja luovutuspäivärahan lisäämistä työeläkelakien keskeisiä määritelmiä ja palkattomia aikoja koskeviin säännöksiin.

Luovutuspäivärahan muuttaminen täyttä ansionmenetystä korvaavaksi etuudeksi ei muuttaisi nykyistä työeläkejärjestelmän soveltamiskäytäntöä, jossa luovutuspäivärahan on katsottu rinnastuvan sairauspäivärahaan, ja sairauspäivärahan perusteena oleva vuositulo on oikeuttanut työeläkkeeseen.

Ehdotuksen vaikutukset työeläkemenoon olisivat erittäin vähäiset. Eläketurvakeskus kannattaa luonnoksen ehdotusta, jonka mukaan luovutuspäivärahan palkattoman ajan ansioperusteena käytettäisiin 62 prosenttia samaan tapaan kuin sairauspäivärahassa.

Eläketurvakeskuksen mielestä työeläkejärjestelmän toimeenpanossa ei ole tarpeen erottaa luovutuspäivärahaa omaksi etuudekseen, koska luovutuspäivärahaa on nykyisinkin käsitelty toimeenpanossa sairauspäivärahana.

Ehdotuksen vaikutukset työeläkemenoon ovat erittäin vähäiset

Eläketurvakeskus kannattaa, että luovutuspäivärahan ansioperusteesta otettaisiin huomioon luonnoksessa ehdotettu 62 prosenttia kuten nykyisin. Mahdollinen työeläkemenoa kasvattava vaikutus olisi lähes olematon.

Mahdollinen työeläkemenon kasvu johtuu siitä, että muutoksessa luovutuspäivärahan perusteena oleva tulo nousee. Todellinen ansionmenetykskorvaus on pääsääntöisesti korkeampi tasoltaan kuin sairauspäivärahan vuositulo, joka on tähän asti toiminut työeläkelakien mukaisen palkattoman ajan karttuman ansioperusteena. Luovutuspäivärahansaajia arvioidaan esitysluonnoksen mukaan olevan noin 30–40 vuosittain ja etuusmeno olisi vain noin 40 000 euroa vuosittain. Lisäksi luovutuspäivärahan maksuaika on enintään muutaman viikon pituinen. Tämän vuoksi ei ole tarpeen muuttaa ansioperusteesta huomioon otettavaa 62 prosentin osuutta. Näin toimittiin myös vastaavassa vuoden 2016 tartuntapäivärahan muutoksessa.

Luovutuspäivärahaa tulisi palkattomien aikojen toimeenpanossa käsitellä sairauspäivärahana

Jotta luovutuspäivärahan muutos ei aiheuttaisi kohtuuttomia toimeenpanokustannuksia, Eläketurvakeskuksen mielestä luovutuspäivärahaa tulisi käsitellä työeläkejärjestelmässä palkattomien aikojen toimeenpanossa ja Kelan ja työeläkejärjestelmän välisessä etuuksien ilmoitusliikenteessä sairauspäivärahana eikä erillisenä etuutena. Käytäntö vastaisi nykyistä toimeenpanoa. Vakuutetun kannalta asialla ei ole merkitystä, koska luovutuspäiväraha on nykyisinkin rinnastettu sairauspäivärahaan.

Kela ilmoittaa työeläkejärjestelmälle palkattomien aikojen etuudet, joilla on vaikutusta työeläkkeen karttumiseen ja työeläkkeen laskentaan. Näitä etuustietoja hyödynnetään useissa tietojärjestelmissä. Sairauspäivärahaa varten on jo olemassa toimiva ilmoitusliikenne Kelan ja työeläkejärjestelmän välillä. Lisäksi työeläkejärjestelmän eläkkeenlaskentajärjestelmissä ja useissa muissa tietojärjestelmissä luovutuspäivärahaa on tällä hetkelläkin käsitelty sairauspäivärahana.

Luovutuspäivärahan saajien vähäisen määrän vuoksi Kelan ja työeläkejärjestelmän ilmoitusliikenteeseen ja työeläkejärjestelmän tietojärjestelmiin ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa muutoksia, joilla luovutuspäiväraha erotettaisiin omaksi etuudekseen. Erottaminen aiheuttaisi muutoksia Kelan ja työeläkejärjestelmän välisen ilmoitusliikenteen lisäksi esimerkiksi

laskentajärjestelmiin, Kelan ja työeläkejärjestelmän väliseen etuustietojen kyselyyn, yksittäistietojen tietopyyntömenettelyyn ja kansainvälisissä asioissa tarvittavaan vakuutuskausia tuottavaan järjestelmään. Lisäksi uusi etuuslaji vaikuttaisi asiakkaalle annettavien laskelmien ja työeläkeotteen sisältöön.

Muut esityksessä ehdotetut muutokset

Eläketurvakeskuksella ei ole lausuttavaa muista ehdotettavista muutoksista, koska muutoksilla ei ole vaikutuksia työeläkejärjestelmään.

Erityishoitorahaan esitetyt muutokset

-

Yleistä lausuttavaa esityksestä

-

Vaara Nelli

Eläketurvakeskus - Hyväksytty ETK:n johtoryhmässä 4.8.2025, allekirjoittajat
johtaja Karoliina Kiuru ja osastopäällikkö Mari Kuuvalo